

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., ve věci

žalobce: T. Q. N.
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 8, Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo zahraničních věcí
sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 18. 9. 2018, čj. 130942-2/2018-OPL,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podáním ze dne 11. 6. 2018 požádal společně s žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. 7. 2018 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Uvedl, že se dne 31. 5. 2018 od 6:00 hodin českého času pokoušel zjistit aktuální alfanumerický kód pro rezervaci termínu pro podání žádosti na Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „velvyslanectví“), ale ten mu z kapacitních důvodů nebyl udělen. Následně došlo ke zrušení předchozích objednávek termínů z důvodu podezření na manipulaci při objednávání a stejného dne v 16:00 hodin českého času byl zveřejněn nový alfanumerický kód pro rezervaci termínů. Žalobci termín opět nebyl udělen z kapacitních důvodů.

2. Velvyslanectví žádost žalobce rozhodnutím ze dne 17. 7. 2018, čj. 2672/2018-HANOKO-2, zamítlo a řízení o žádosti povolení k dlouhodobému pobytu zastavilo. Ministr zahraničních věcí napadeným rozhodnutím zamítl podaný rozklad a rozhodnutí velvyslanectví potvrdil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Žalobce uvedl, že dle judikatury má právo na předvídatelné a běžným žadatelem splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení žádosti, k nimž je nutno počítat i možnost žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem. Zákon vůbec nepředpokládá situaci, že by žalobci nebyl ze strany velvyslanectví termín poskytnut. Z informací zveřejněných na úřední desce bylo zřejmé, že velvyslanectví nemá situaci pod kontrolou, když samo nedodržuje vlastní pravidla objednávání a nezachovává lhůtu 4 týdnů pro zveřejnění nového alfanumerického kódu. Kapacita objednávání emailem je navíc vyčerpána v krátké době. Ke stejné situaci jako dne 31. 5. 2018 došlo i dne 25. 6. 2018 a dne 20. 7. 2018. Uvedl rovněž, že česká právní úprava je v rozporu se směrnicí Rady č. 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále jen „směrnice č. 2003/86/ES“).
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na uvedenou argumentaci nereagoval přezkoumatelným způsobem a nezabýval se podstatou problému, že velvyslanectví provozuje objednávací systém, který nezaručuje sjednání termínu a ponechává žalobce v nejistotě.
5. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný uvedl, že se v daném případě nejedná o okolnosti odůvodňující vyhovění žádosti o upuštění od osobní přítomnosti. Rovněž argumentoval ve prospěch české právní úpravy jak ve vztahu ke garanci práva na spravedlivý proces, tak ve vztahu k její souladnosti s unijním právem.
7. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Replika žalobce

8. V replice ze dne 28. 1. 2019 žalobce uvedl, že pravidla registrace zveřejněná velvyslanectvím neobsahovala informace o tom, že velvyslanectví může registraci zrušit a vzápětí zveřejnit nový alfanumerický kód. Takový postup je nepředvídatelný a nezákonný. Dále uvedl, že velvyslanectví v Hanoji přijímá měsíčně cca 160 žádostí, nicméně pokusů o registraci jsou řádově stovky až tisíce. Počet termínů pro podání žádostí nelze označit za přiměřený. Stávající objednávací systém trpí stejnými nedostatky a pro žadatele z Vietnamu má stejné důsledky jako dřívější systém Visapoint. Rovněž uvedl, že není transparentní, jak byl stanoven počet přijímaných žádostí na 40 týdně.

V. Další vyjádření žalovaného

9. V písemnosti ze dne 8. 3. 2019 žalovaný uvedl, že zrušení termínů pro objednání a vypsání nových bylo bezprostřední reakcí na vnější zásah cizího subjektu. Nikdo nemůže očekávat, že veřejná správa bude tento stav tolerovat. Výskyt hackerských útoků nezpochybňuje funkčnost emailového objednávání. Dále popsal opatření, k nimž v reakci na hackerské útoky přistupuje a popsal nová pravidla emailového objednávání aplikovatelná s účinností od 25. 1. 2019.

VI. Ústní jednání

10. Ve věci proběhlo dne 14. 7. 2020 jednání před Krajským soudem v Brně. Advokát žalobce se jednání nezúčastnil, omluvil svoji neúčast s tím, že žalobce nepožaduje odročení jednání a souhlasí s projednání věci v jeho nepřítomnosti i v nepřítomnosti advokáta. Žalovaný setrval na svém dosavadním stanovisku k věci s tím, že odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, čj. 1 Azs 217/2019-32, ve skutkově totožné věci.

VII. Posouzení věci soudem

11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), bez nařízení ústního jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí velvyslanectví včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **je důvodná**.
12. Pro věc je zásadní ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, zejména věta první, která říká, že *zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti*.
13. Soud zjistil, že ke skutkově a právně totožným případům již existuje podrobná judikatura, se kterou se soud ztotožňuje a na kterou v podrobnostech rovněž odkazuje (pro nynější věc jsou klíčové zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, čj. 1 Azs 217/2019-32, a ze dne 28. 2. 2019, čj. 9 Azs 440/2018-44). V kontextu této judikatury je zřejmé, že žádost žalobce byla správně vyhodnocena jako nedůvodná.
14. Omezí-li se soud pouze stručně na jádro sporu, tak skutečnost, že se žalobce dvakrát ve stejný den neúspěšně pokusil o sjednání termínu pro osobní podání žádosti na velvyslanectví, není dostatečným důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Tento závěr zcela jednoznačně podporuje druhý z výše citovaných rozsudků, v němž se soud sice zabýval žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu, nicméně jeho závěry jsou aplikovatelné i pro nynější věc. Uvedenou situaci, která je předmětem nynějšího řízení, lze označit pouze jako krátkodobou neúspěšnost žalobce, nikoliv za situaci, kdy by *systém žalobci dlouhodobě znemožňoval podání žádosti*. Vzhledem k tomu, že žalobce požádal o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podáním doručeným velvyslanectví dle podacího razítka ve správním spisu dne 22. 6. 2018, nejsou pro posouzení jeho žádosti relevantní skutečnosti, ke kterým došlo až posléze. Soud proto nepřihlížel k tvrzením žalobce, že k obdobné situaci došlo i dne 25. 6. 2018 a dne 20. 7. 2018. Obdobně soud nijak nehodnotil opatření, která žalovaný přijal v době po vydání napadeného rozhodnutí, jelikož v souladu s § 75 odst. 1 soudního řádu správního

přezkoumává napadené rozhodnutí dle skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání.

15. Lze tedy uzavřít, že žalobce nepředložil taková tvrzení a související důkazy, která by činila jeho žádost důvodnou.
16. I ostatní související námitky žalobce byly v odkazovaných rozsudcích (zejména v prvním citovaném) uspokojivě zodpovězeny. Soud tak může pouze zrekapitulovat, že událost ze dne 31. 5. 2018 nijak nesvědčí o tom, že by systém sjednávání schůzek byl netransparentní, nepředvídatelný a neumožňující následnou kontrolu. Dle skutečností uvedených v nynějším řízení se jednalo o nestandardní situaci, která také dostatečně zdůvodňuje následný postup zvolený velvyslanectvím (zrušení objednaných termínů a zveřejnění náhradního alfanumerického kódu téhož dne).
17. Ve vztahu k namítanému rozporu s unijní právní úpravou lze potom uvést, že z čl. 5 směrnice č. 2003/86/ES ani z jiného jejího ustanovení nevyplývá zákaz regulování počtu žádostí o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny. Směrnice č. 2003/86/ES neupravuje konkrétní náležitosti podání žádosti ani nebrání členským státům zvolit pro přijetí žádosti způsob osobního podání. Stanoví společná kritéria pro hmotné podmínky uplatňování práva na sloučení rodiny, přičemž procesní pravidla posuzování žádosti o sloučení rodiny a postup projednávání vstupu a pobytu členů rodiny by měl vést k tomu, aby postupy členských států byly s ohledem na běžné pracovní zatížení jejich správních orgánů účinné, snadno zvládnutelné, průhledné a spravedlivé, a dotčeným osobám nabízely odpovídající právní jistotu. Čl. 5 odst. 1 až 3 směrnice č. 2003/86/ES, týkající se osoby oprávněné podat žádost, obsahových náležitostí žádosti a spolehlivého zjištění existence rodinných vztahů dotčených osob, nezakazují členským státům upravit procesní podmínky podávání žádostí.
18. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2012, čj. 8 As 90/2011-62, který se sice týká žádostí o víza, avšak lze jej vztáhnout i na projednávaný případ, stát smí zavést určitá organizační pravidla pro podávání žádostí právě proto, aby umožnil efektivní zpracování jejich vyššího počtu, pokud tato organizační pravidla nebudou představovat faktickou překážku podávání žádostí. Legitimitou zákonného požadavku osobního podání žádosti k taxativně vymezeným druhům pobytu se zevrubně zabýval především rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, kde uvedl, že samotné zákonné zakotvení povinnosti osobního podání žádostí o povolení k taxativně vymezeným pobytům, stejně jako žádostí o taxativně vymezená víza, nelze považovat za nesouladné s ústavně zaručeným právem na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu. Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti, není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádostí o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat.
19. Jak již bylo uvedeno, v nynějším případě nebyly podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti splněny.

VIII. Závěr a náklady řízení

20. Po přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu nedůvodnou. Proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

21. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.*
22. Žalobce neměl v řízení o žalobě úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost, ostatně ani náhradu nákladů nepožadoval. Proto mu právo na náhradu nákladů řízení nebylo přiznáno.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. července 2020

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu